

КІБЕРБУЛІНГ

- **«НЕСПРАВЕДЛИВІСТЬ
ДОСЯГАЄТЬСЯ ДВОМА СПОСОБАМИ:
АБО НАСИЛЬСТВОМ, АБО ОБМАНОМ»**

МАРК ТУЛІЙ

ЕЛЕКТРОННИЙ БУЛІНГ (КІБЕРБУЛІНГ)

- **АКТИВНІ ДІЇ, СПРЯМОВАНІ НА ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТРАВМИ ШЛЯХОМ ПРИНИЖЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ТЕЛЕФОНІВ, МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ, ІНШИХ ЕЛЕКТРОННИХ ПРИСТРОЇВ (ЗНІМАННЯ НА ВІДЕО БІЙОК ЧИ ІНШИХ ПРИНИЖЕНЬ, ЦЬКУВАННЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ**
- **МЕРЕЖІ ТОЩО).**
- **ЦЕ НОВІТНЯ ФОРМА АГРЕСІЇ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ЖОРСТОКІ ДІЇ З МЕТОЮ ДОШКУЛИТИ, НАШКОДИТИ, ПРИНИЗИТИ ЛЮДИНУ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ЗАСОБІВ**

ОЗНАКИ КІБЕРБУЛІНГУ

- ✓ **ОБОВ'ЯЗКОВО АКТИВНІ ДІЇ**
- ✓ **МОЖЕ БУТИ АНОНІМНИМ (КОЛИ ЖЕРТВА НЕ ЗНАЄ, ХТО Є КРИВДНИКОМ)**
- ✓ **ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ**
- ✓ **ШВИДКО РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ У ВІРТУАЛЬНОМУ СВІТІ, ВІД НЬОГО НЕМОЖЛИВО СХОВАТИСЯ (НА ВІДМІНУ ВІД РЕАЛЬНОГО БУЛІНГУ)**
- ✓ **СПРЯМОВАНИЙ НА ЗАВДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ШКОДИ ЛЮДИНІ**
- ✓ **МОЖЕ ВКЛЮЧАТИ В СЕБЕ ДЕЯКІ ВИДИ ФІЗИЧНИХ ЗНУЩАНЬ, НАПРИКЛАД, БІЙКИ І ЦЬКУВАННЯ, З МЕТОЮ ПОДАЛЬШОГО ПОШИРЕННЯ ВІДЕО ТА ФОТО В МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ**

ФОРМИ ПРОЯВУ КІБЕРБУЛІНГУ

- ✓ **ВІДПРАВКА ПОГРОЗЛИВИХ ТА ОБРАЗЛИВОГО ЗМІСТУ ТЕКСТОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ**
- ✓ **РОЗПОВСЮДЖЕННЯ (СПАМ) ВІДЕО ТА ФОТО ПОРНОГРАФІЧНОГО ХАРАКТЕРУ**
- ✓ **ТРОЛЛІНГ (НАДСИЛАННЯ ПОГРОЗЛИВИХ, ГРУБИХ ПОВІДОМЛЕНЬ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ, ЧАТАХ ЧИ ОНЛАЙН-ІГРАХ)**
- ✓ **ДЕМОНСТРАТИВНЕ ВИДАЛЕННЯ ДІТЕЙ ЗІ СПІЛЬНОТ У СОЦМЕРЕЖАХ, З ОНЛАЙН-ІГОР**
- ✓ **СТВОРЕННЯ ГРУП НЕНАВИСТІ ДО КОНКРЕТНОЇ ДИТИНИ**

ФОРМИ ПРОЯВУ КІБЕРБУЛІНГУ

- ✓ **ПРОПОЗИЦІЯ ПРОГОЛОСУВАТИ ЗА ЧИ ПРОТИ КОГОСЬ В ОБРАЗЛИВОМУ ОПИТУВАННІ**
- ✓ **ПРОВОКУВАННЯ ПІДЛІТКІВ ДО САМОГУБСТВА ЧИ ПОНІВЕЧЕННЯ СЕБЕ (ГРУПИ СМЕРТІ ТИПУ “СИНІЙ КИТ”)**
- ✓ **СТВОРЕННЯ ПІДРОБНИХ (ФЕЙКОВИХ) СТОРІНОК У СОЦМЕРЕЖАХ, ВИКРАДЕННЯ ДАНИХ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ОНЛАЙН-КЛОНУ**
- ✓ **НАДСИЛАННЯ ФОТОГРАФІЙ ІЗ ВІДВЕРТИМ ЗОБРАЖЕННЯМ (ЯК ПРАВИЛО, ДОРОСЛІ НАДСИЛАЮТЬ ДІТЯМ)**
- ✓ **ПРОПОЗИЦІЇ ДО ДІТЕЙ НАДСИЛАТИ ЇХ ОСОБИСТІ ФОТОГРАФІЇ ВІДВЕРТОГО ХАРАКТЕРУ ТА ЗАКЛИК ДО СЕКСУАЛЬНИХ РОЗМОВ ЧИ ПЕРЕПИСОК ЗА ДОПОМОГОЮ МЕСЕНДЖЕРІВ ТОЩО**

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БУЛІНГУ

- ПОМИЛКОВЕ УЯВЛЕННЯ ПРО ТЕ, ЩО АГРЕСИВНА ПОВЕДІНКА ДОПУСТИМА
- БАЖАННЯ ЗАВОЮВАТИ АВТОРИТЕТ В ОЧАХ ДРУЗІВ ТА ОДНОЛІТКІВ, СТАТИ
- «ПОПУЛЯРНИМ»
- БАЖАННЯ ПРИВЕРНУТИ УВАГУ ДОРΟΣЛИХ
- КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ОСОБИСТІСНІ НЕВДАЧІ
- НУДЬГА
- ЗАЗДРІСТЬ, ЗЛІСТЬ, ЖОРСТОКІСТЬ, ПІДЛІСТЬ
- ТИСК ТА ЖОРСТОКЕ ПОВОДЖЕННЯ БАТЬКІВ

ВИДИ КІБЕРБУЛІНГУ

• **Образа (флемінг, тролінг)**

• **Нападки**

• **Наклеп (обмовляння)**

• **Самозванство**

• **Ошуканство**

• **Відчуження (ізоляція)**

• **Кіберпереслідування**

• **Хепі-слепінг**

ПЕРЕПАЛКИ (ФЛЕЙМІНГ, ТРОЛІНГ)

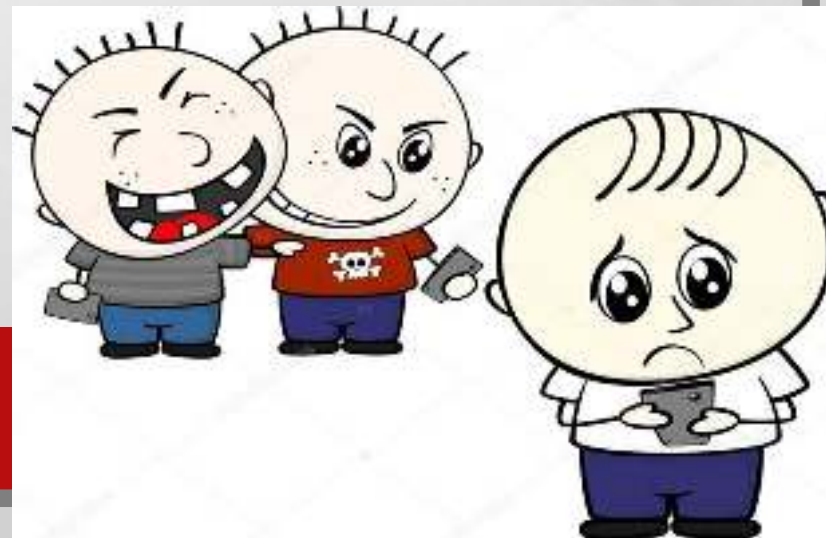
- ОБМІН КОРОТКИМИ, ГНІВНИМИ ТА ЗАПАЛЬНИМИ РЕПЛІКАМИ МІЖ УЧАСНИКАМИ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.
- ЯК ПРАВИЛО, ВІДБУВАЄТЬСЯ У ВІДКРИТОМУ ПУБЛІЧНОМУ ПРОСТОРІ МЕРЕЖИ ІНТЕРНЕТ (НАЙЧАСТІШЕ РОЗГОРТАЄТЬСЯ НА ФОРУМАХ, У ЧАТАХ).
- ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ У ОБРАЗЛИВИХ КОМЕНТАРЯХ НА АДРЕСУ ОДНЕ ОДНОГО У СОЦМЕРЕЖАХ, ВУЛЬГАРНИХ ЗАУВАЖЕННЯХ, ОБРАЗЛИВИХ ЗВЕРНЕННЯХ

НАПАДКИ

• **ПОСТІЙНІ ВИСНАЖЛИВІ АТАКИ, РЕГУЛЯРНІ ВИСЛОВЛЮВАННЯ ОБРАЗЛИВОГО ХАРАКТЕРУ НА АДРЕСУ ЖЕРТВИ (БАГАТО СМС ПОВІДОМЛЕНЬ, ДЗВІНКІВ) АЖ ДО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ ПРИВАТНИХ КАНАЛІВ КОМУНІКАЦІЇ.**

• **ЦЕ, ЯК ПРАВИЛО, ТРИВАЛІ, ВИСНАЖЛИВІ, ОДНОСТОРОННІ АТАКИ У КІБЕРПРОСТОРІ**

НАКЛЕП (ОБМОВЛЯННЯ)

- ПОШИРЕННЯ НЕПРАВДИВОЇ, ПРИНИЗЛИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ЖЕРТВУ З ВИКОРИСТАННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
- ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ У РОЗПОВСЮДЖЕННІ ТЕКСТОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ, ФОТО (В ТОМУ ЧИСЛІ З ВИКОРИСТАННЯМ ФОТОШОПУ), ЯКІ ЗМАЛЬОВУЮТЬ ЖЕРТВУ У НЕГАТИВНОМУ СВІТЛІ

САМОЗВАНСТВО

- ВИКОРИСТАННЯ ОСОБИСТИХ ДАНИХ ЖЕРТВИ (ЛОГІНІВ, ПАРОЛІВ ДО АКАУНТІВ В МЕРЕЖАХ, БЛОГАХ) З МЕТОЮ ЗДІЙСНЕННЯ ВІД ЇЇ ІМЕНІ НЕГАТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
- ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ У ВІДПРАВЛЕННІ ВІД ІМЕНІ ЖЕРТВИ НА АДРЕСУ ІНШИХ ЛЮДЕЙ, ЗОКРЕМА, ДРУЗІВ І БЛИЗЬКИХ, ГАНЕБНИХ І ПРОВОКАЦІЙНИХ ЛИСТІВ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ЗВОРОТНОЇ
- НЕГАТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА АДРЕСУ ЖЕРТВИ, ЯКА НІЧОГО НЕ ПІДОЗРЮЄ І НЕ ОЧІКУЄ НЕГАТИВУ

ОШУКАНСТВО

- ВИМАНЮВАННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОЇ ПЕРСОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ВЛАСНИХ ЦІЛЕЙ АБО ПЕРЕДАЧІ ТРЕТІМ ОСОБАМ, АБО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЇЇ В ПУБЛІЧНУ ЗОНУ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

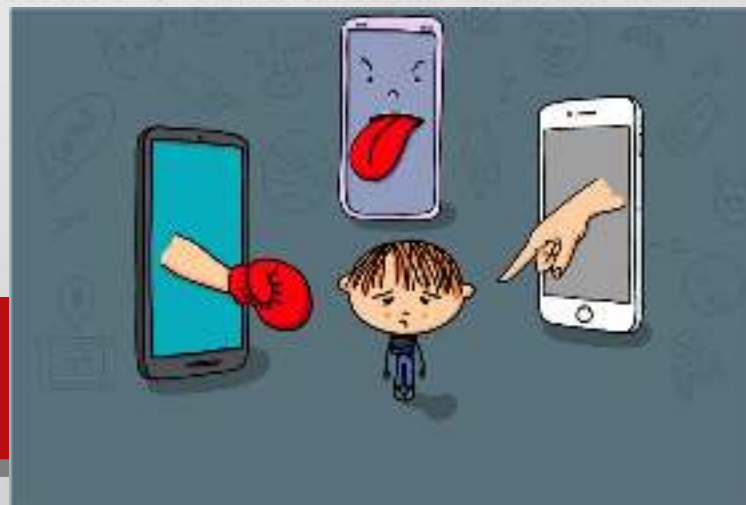
ВІДЧУЖЕННЯ (ІЗОЛЯЦІЯ)

- ОН-ЛАЙН ВІДЧУЖЕННЯ В БУДЬ-ЯКИХ ТИПАХ СЕРЕДОВИЩ, ДЕ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ЗАХИСТ ПАРОЛЯМИ, ФОРМУЄТЬСЯ СПИСОК НЕБАЖАНОЇ ПОШТИ АБО СПИСОК ДРУЗІВ
- ВИЯВЛЯЄТЬСЯ ШЛЯХОМ ВИКЛЮЧЕННЯ З ГРУП У СОЦМЕРЕЖАХ АБО ВІДМОВИ У ВКЛЮЧЕННІ ДО ТАКИХ ГРУП, ПОТРАПЛЯННЯ ДО СПИСКУ НЕБАЖАНОЇ ПОШТИ. СПРИЙМАЄТЬСЯ ЖЕРТВОЮ ЯК «СОЦІАЛЬНА СМЕРТЬ»

КІБЕРПЕРЕСЛІДУВАННЯ

- ЖЕРТВУ ПРИХОВАНО (ВІРТУАЛЬНО) ВИСТЕЖУЮТЬ ДЛЯ СКОЄННЯ НАПАДУ, ПОБИТТЯ, ЗГВАЛТУВАННЯ ЧИ ІНШОГО РЕАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ
- ЖЕРТВА ВІДСТЕЖУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ, ЗЛОЧИНЕЦЬ ТАКИМ СПОСОБОМ ОТРИМУЄ ДЛЯ СЕБЕ ІНФОРМАЦІЮ ПРО ЧАС, МІСЦЕ І УСІ НЕОБХІДНІ УМОВИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МАЙБУТНЬОГО РЕАЛЬНОГО ЗЛОЧИНУ

ХЕПІ-СЛЕПІНГ

- РЕАЛЬНІ НАПАДИ НА ЖЕРТВУ, ЯКІ ЗНІМАЮТЬСЯ НА ВІДЕО ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО РОЗМІЩЕННЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ
- БУДЬ-ЯКІ ВІДЕОРОЛИКИ, РОЗМІЩЕНІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ АБО РОЗПОВСЮДЖЕНІ ЧЕРЕЗ МОБІЛЬНІ ТЕЛЕФОНИ, НА ЯКИХ ЗАФІКСОВАНО РЕАЛЬНІ НАПАДИ НА ЖЕРТВУ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА СТРУКТУРА КІБЕРБУЛІНГУ

ТИПОВИЙ КРИВДНИК (БУЛЕР)

- відчуває потребу панувати і підкорювати інших;
- імпульсивний, зухвалий та агресивний
- позбавлений співчуття
- закомплексований

ТИПОВА ЖЕРТВА

- полохлива, вразлива, замкнута, сором'язлива
- часто має низьку самооцінку
- схильна до депресії
- часто не має друзів, основна комунікація – через мережу Інтернет («Інтернет -залежна»)

ТИПОВИЙ СПОСТЕРІГАЧ

- людина, якій цікаво переглянути (підглянути) компрометуючу інформацію та її вплив на жертву

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВЧИНЕННЯ БУЛІНГУ

- ЗА ВЧИНЕННЯ БУЛІНГУ (В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД САМОГО ДІЯННЯ, ЙОГО НАСЛІДКІВ, ВІКУ КРИВДНИКА) МОЖУТЬ НАСТАВАТИ РІЗНІ ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:
- МАТЕРІАЛЬНУ ТА МОРАЛЬНУ ШКОДУ ЗА ДІЯННЯ, ВЧИНЕНЕ ДИТИНОЮ У ВІЦІ ДО 14 РОКІВ, НЕСУТЬ БАТЬКИ, ЯКІ ВІДШКОДОВУЮТЬ МАТЕРІАЛЬНІ ЗБИТКИ, ЗАВДАНІ ЖЕРТВІ ДІЯМИ БУЛЕРА, А ТАКОЖ ДОВЕДЕНУ У ВСТАНОВЛЕНОМУ ЗАКОНОМ ПОРЯДКУ МОРАЛЬНУ ШКОДУ
- ДО УЧНЯ МОЖУТЬ ТАКОЖ БУТИ ЗАСТОСОВАНІ ЗАХОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ, ПЕРЕДБАЧЕНІ СТАТУТАМИ ВІДПОВІДНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ
- ЯКЩО ДІЯННЯ ПІДПАДАЄ ПІД ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ АБО ЗЛОЧИНУ, ТО ЗА ЙОГО ВЧИНЕННЯ НАСТАЄ АДМІНІСТРАТИВНА ТА КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІДПОВІДНО. ПРИЧОМУ ДО ТАКИХ ВИДІВ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У РІЗНИХ ВИПАДКАХ МОЖУТЬ ПРИТЯГУВАТИСЯ ЯК ДІТИ, ТАК І ЇХ БАТЬКИ

ЯК ДІЯТИ ДИТИНІ - ЖЕРТВІ БУЛІНГУ

(ПОРАДИ)

- ✓ НЕ ЗАМОВЧУВАТИ СИТУАЦІЮ (РОЗПОВІСТИ БАТЬКАМ, ВЧИТЕЛЯМ, АДМІНІСТРАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ АБО КОМУСЬ З ДОРΟΣЛИХ)
- ✓ ОСОБИСТО ПРОТИСТОЯТИ БУЛЕРУ (ПО МОЖЛИВОСТІ НЕ ПІДДАВАТИСЯ НА ПРОВОКАЦІЇ, НЕ ЗВАЖАТИ НА ОБРАЗИ, ТАК ЯК ВІДСУТНІСТЬ ВІДПОВІДНОЇ РЕАКЦІЇ ЖЕРТВИ ПРИЗВЕДЕ ДО ТОГО, ЩО ВОНА СТАНЕ НЕЦІКАВОЮ БУЛЕРУ)
- ✓ ЗАТЕЛЕФОНУВАТИ НА НАЦІОНАЛЬНУ ДИТЯЧУ «ГАРЯЧУ ЛІНІЮ» 0 800 500 225 АБО 116 111-КОРОТКИЙ НОМЕР З МОБІЛЬНОГО (БЕЗКОШТОВНО)
- ✓ ЗАТЕЛЕФОНУВАТИ ДО ПОЛІЦІЇ 102 (РОЗПОВІСТИ ПРО СИТУАЦІЮ)
- ✓ ЗАТЕЛЕФОНУВАТИ ДО КОНТАКТ-ЦЕНТРУ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ 0 800 213 103 (БЕЗКОШТОВНО)

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(ПЕРЕДБАЧЕНА КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ)
Стаття 173-4. Булінг (цькування) учасника освітнього процесу

Хто несе відповідальність:

- діти віком від 16 років
- батьки або особи, що їх замінюють (якщо булінг вчинила дитина у віці до 16 років)
- керівник закладу освіти у разі неповідомлення уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України про випадок булінгу (цькування)
- учасники освітнього процесу (здобувачі освіти; педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники; батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітню діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти)

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КІБЕРБУЛІНГ

- КАРАЮТЬСЯ ПОЗБАВЛЕННЯМ ВОЛІ НА СТРОК ВІД П'ЯТИ ДО ВОСЬМИ РОКІВ”.

У НАЙТРАГІЧНІШИХ ВИПАДКАХ, ЯКЩО КІБЕРБУЛІНГ ПРИЗВІВ ДО САМОГУБСТВА ЖЕРТВИ АБО СПРОБИ САМОГУБСТВА, ОСОБУ, ВИННУ В КІБЕРБУЛІНГУ, МОЖУТЬ ПРИТЯГНУТИ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАТТІ 120 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ (ККУ).

Відповідальність:

- ❖ штраф (від 50 до 200 мінімумів доходів громадян (від 850 до 3400 грн)
- ❖ громадські роботи (від 20 до 60 годин)
- ❖ виправні роботи на строк до 1 місяця з відрахуванням до 20% заробітку

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

(ПЕРЕДБАЧЕНА КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ)

- у віці від 16 років до 18 років неповнолітній сам може притягуватися до кримінальної відповідальності в залежності від скоєного ним злочину
- за деякі види злочинів, передбачені ст. 22 ККУ, неповнолітній може притягуватися з 14 років (умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 ККУ) умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст.122 ККУ); зґвалтування (ст. 152 ККУ); насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом (ст. 153 ККУ); крадіжку (185 ККУ) тощо)
- якщо неповнолітній, який до досягнення віку, з якого настає кримінальна відповідальність, вчинить діяння, яке підпадає під ознаки злочину, до нього судом можуть бути застосовані примусові заходи виховного характеру
- до кримінальної відповідальності також можуть притягуватися батьки, опікуни чи піклувальники дитини (ст. 166 ККУ: злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування)

A woman with long dark hair is shown from the chest up, wearing a black top. Her right hand is raised, palm facing forward, in a universal gesture for 'stop' or 'no'. The background is a plain, light-colored wall. Overlaid on the image is text in various colors and fonts.

Скажи разом

з нами

«Ні!»

булінгу!

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

«Спробуйте бути хоч трохи добрішими – і ви побачите, що будете не в змозі зробити поганий вчинок»»

Конфуцій